

CYFARFOD	Cabinet (wedi dethol ar gyfer Pwyllgor Craffu Cymunedau ar 22 Medi)
DYDDIAD	7 Mehefin a 28 Mehefin 2016
TEITL	Trosolwg Perfformiad Cyngor Gwynedd 2015-16 - meysydd Tlodi, Amddifadedd, Economi, Tai, Y Gymraeg â'r Amgylchedd
PWRPAS	Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad
AWDUR	Y Cynghorydd Dyfed Edwards
SWYDDOG CYSWLLT	Geraint Owen, Pennaeth Cefnogaeth Gorfforaethol

1.0 Cyflwyniad

- 1.1 Yn unol â chyfundrefn rheoli perfformiad y Cyngor, cyflwynir trosolwg o berfformiad y Cyngor hyd yma yn 2015/16. Mae'r adroddiad hwn yn canolbwyntio ar Tlodi, Amddifadedd, Economi, Tai, Y Gymraeg â'r Amgylchedd sydd yn rhan o bortffolio'r aelodau Cabinet canlynol:

Y Cynghorydd Mandy Williams-Davies
Y Cynghorydd Ioan Thomas
Y Cynghorydd Dyfrig Siencyn
Y Cynghorydd John Wynn Jones
Y Cynghorydd Dafydd Meurig
Y Cynghorydd Mair Rowlands

- 1.2 Mae'r adroddiad yn cyfarch y cynlluniau trawsnewidiol sydd yn y cynllun strategol yn ogystal ag yn tynnu sylw at y mesurau perfformiad sydd yn bwysig i bobl Gwynedd ac yn adlewyrchu gwaith dydd i ddydd y Cyngor.

2.0 Rhesymau dros argymell y penderfyniad

Er mwyn sicrhau rheoli perfformiad effeithiol.

3.0 Prif negeseuon

- 3.1 Mae'r prosiectau yn dangos ymroddiad i weithio mewn partneriaeth er budd pobl Gwynedd.
- 3.2 Mae prosiectau Tlodi, Amddifadedd, Economi, Tai yn adrodd ei bod yn gynamserol i ddangos effaith ar bobl Gwynedd.
- 3.3 Mae'r mesurau yn perfformio yn unol â'r disgwyl:
 - 35 o swyddi gwerth uchel wedi eu creu yn y maes Economi drwy gydweithio gyda chlystyrau busnes diwydiannau creadigol a thechnoleg gwybodaeth. Gweler 5.1.
 - Gwelwyd £5.9miliwn o fudd i'r Economi leol drwy gefnogi digwyddiadau proffil uchel.
 - Rydym wedi parhau i sefydlu unedau tai ychwanegol yn y maes Tai.

4.0 Prosiectau'r Cynllun Strategol

Cyflwynir isod adroddiadau cynnydd cryno ar brosiectau'r Cynllun Strategol 2015/16 yn y meysydd Tlodi, Amddifadedd, Economi, Tai â'r Gymraeg. Mae'r prosiectau ym mherchnogaeth yr aelodau Cabinet unigol.

4.1 Tlodi, Amddifadedd, Economi, Tai

Y Cyngorydd Mandy Williams-Davies

T1 Swydd Gwerth Uchel ac o Ansawdd

Pwrpas y prosiect hwn yw creu'r amodau er mwyn creu swyddi gwerth uchel ac o ansawdd yn y sir.

Yn ystod y flwyddyn, mae'r prosiect yma wedi rhoi pwyslais ar adnabod y sectorau arwyddocaol i Wunedd o ran creu swyddi a marchnata'r Gwynedd i sectorau er mwyn hybu mewnfuddsoddiad i'r ardal. Y sectorau sydd wedi'u hadnabod yw digidol, creadigol, ynni a gwyddoniaeth ac ymchwil. Hyd yma, mae'r prosiect wedi gweithio gyda Llywodraeth Cymru i werthu potensial Gwynedd i ddatblygwyr, ac wedi chwarae rhan flaenllaw yn creu 35 o swyddi gwerth uchel yn yr ardal yn ystod y flwyddyn. Ceir manylion pellach ar rai o'r swyddi hynny yn *Atodiad 1 - Mesurau*.

Mae'r prosiect hefyd wedi bod yn gweithio gyda chwmnïau/busnesau gwerth uchel sy'n byw yn yr ardal. Fel enghraifft, yn ystod y flwyddyn, gweithiwyd gyda chlwstwr o gwmnïau digidol ym Mharc Menai sydd yn cyflogi dros 200 o bobl yn lleol, mewn swyddi o ansawdd. Yn ystod y flwyddyn, mae'r prosiect yma wedi rhoi cymorth i'r cwmnïau/busnesau yma i recriwtio pobl i swyddi sy'n codi. O ganlyniad i hyn, mae tri o bobl ifanc

Cyswllt:

01286 679868

01286 679490

cabinet@gwynedd.gov.uk

oedd wedi gadael yr ardal wedi symud yn ôl i Wynedd ac wedi'u penodi i swyddi gwerth uchel yn y maes digidol. Mae'r clwstwr digidol hefyd wedi adnabod y posibilrwydd o greu dros 200 o swyddi ychwanegol yn yr ardal yn ystod y blynyddoedd nesaf, ond yn rhagweld problemau recriwtio i'r swyddi. Er mwyn ymateb i hyn, mae gwaith wedi'i wneud gyda'r sector addysg i greu cyrsiau Lefel A/AS o fewn y maes Cyfrifiadureg sy'n adlewyrchu'r sgiliau sydd eu hangen o fewn sector yn y Sir.

Ardal Fenter Eryri

Mae gwaith dwys wedi'i wneud yn ystod y flwyddyn o ran Ardal Fenter Eryri. Er mai Llywodraeth Cymru sy'n arwain ar yr ardal fenter, mae'r prosiect yma wedi bod yn cydweithio'n agos gyda hwynt er mwyn hyrwyddo safle Trawsfynydd fel lle i adleoli'r SMR '*Small Modular Reactor*'. Bu gwaith lobio llunwyr polisi a magu perthynas hefo cyrff ac unigolion dylanwadol yn digwydd er mwyn gwneud gwaith ymarferol i leihau'r risg i'r datblygwyr. Bu'r prosiect yn llwyddiannus yn diogelu 200 o swyddi ar safle Trawsfynydd drwy ddarbwyllo Magnox i barhau gyda'r gwaith o ddad-gomisiynu'r safle tan 2028 yn hytrach na chau'r safle yn gyfan gwbl a diswyddo staff i gyd erbyn 2016.

Gwelwyd buddsoddiad o £1.5m yn safle Llanbedr yn ystod y flwyddyn i uwchraddio'r safle fel ei fod yn ganolfan ragoriaeth ar gyfer awyrennau di-beilot. Mae cwmni QinetQ wedi arwyddo cytundeb i ddefnyddio'r safle i redeg treialon RPAS '*Remotely Piloted Air Systems*' yn ystod mis Mawrth 2016. Mae cynllun lobio ar gyfer y safle yma a'r safle porth gofod yn parhau.

T2 Cadw'r budd yn lleol

Mae'r prosiect yma yn rhan o maes gwaith y Pwyllgor Craffu Corfforaethol.

T3 Gwynedd Ddigidol

Pwrpas y prosiect hwn yw cefnogi ymdrechion i drawsnewid defnydd busnesau, gwasanaethau a thrigolion Gwynedd o dechnoleg drwy sicrhau bod darpariaeth o fand eang cyfoes ar draws y sir.

Mae'r Rhaglen Cyflymu Cymru yn 83% yn gyflawn yng Ngwynedd a bellach mae 51,839 o gartrefi a busnesau yn gallu derbyn bandeang cyflym. Ymhellach i hyn, mae adroddiad Isadeiledd Ofcom 2015 (data o Haf 2015) yn dangos bod 93% o eiddo Gwynedd yn gallu cael mynediad i fandeanng cyflym gyda 65% yn gallu derbyn cyflymder o >30MBps. Mewn ymgais i ddangos maint y cynnydd yma, yn 2012, roedd ein mynediad at fandeanng cyflym yn 0, felly mae gweld cynnydd i 65% erbyn heddiw yn gam mawr ac yn dangos effaith gwaith y prosiect yma ar y cyd gyda Llywodraeth Cymru.

Cyswllt:

01286 679868

01286 679490

cabinet@gwynedd.gov.uk

Ceir effaith bositif ar fusnesau yng Ngwynedd o ganlyniad i'r prosiect yma yn ogystal. Gellir gweld enghreifftiau pellach trwy'r linc yma: <https://vimeo.com/84204496>.

Trwy'r prosiect yma, mae Gwynedd wedi arwain y ffordd yng Nghymru drwy ddwy raglen beilot ar gyfer datblygu'r dull o gefnogi busnesau i wneud gwell defnydd o dechnoleg i fasnachu. Treialwyd sesiynau gyda 50 o fusnesau Gwynedd. Mae gwerthusiad o'r canlyniadau yn nodi fod 71% o fusnesau, sydd gyfystyr â 36, yn adrodd iddynt ymchwilio i ddulliau o ddefnyddio technoleg newydd o ganlyniad i'r cymorth.

Yn ogystal, mae 7,000 o fusnesau Gwynedd wedi derbyn gwybodaeth yn y flwyddyn ddiwethaf i godi ymwybyddiaeth o'r manteision a'u hysbysu o'r cymorth sydd ar gael.

Ers i dreialon Gwynedd ddod i ben, mae rhaglen Genedlaethol bum mlynedd wedi cychwyn ers Ionawr 2016 fydd yn cynyddu'r niferoedd a all dderbyn cymorth.

Mae cydweithio hwylus a pharod wedi bod o'r cychwyn rhwng BT a'r Cyngor i weithredu'r cynllun o ran cyflawni'n lleol. Mae angen parhau i gydweithio a chyfathrebu, yn arbennig gan fod ardaloedd mae BT yn gweithio ynddynt erbyn hyn yn fwy anodd/anghysbell.

T4 Cefnogi'r economi wledig
Pwrpas y prosiect yw creu'r amodau i gryfhau sail economi wledig Gwynedd gan annog mentrau lleol i sefydlu a datblygu er mwyn cynnal cyflogaeth ar draws cymunedau Gwynedd.

Yn ystod y flwyddyn, mae'r prosiect yma wedi bod yn llwyddiannus yn denu buddsoddiad o £4 miliwn ar gyfer rhaglen LEADER (Rhaglen Datblygu Gwledig Cymru) sy'n weithredol hyd at 2020. Erbyn hyn, mae brand Arloesi Gwynedd wedi'i ddatblygu ac mae gwaith ymchwil/gwaith datblygu drwy law gronfa LEADER yn cael eu cynnal mewn nifer o feysydd megis gofod gweithio ar y cyd i fusnesau, gwasanaeth wi-fi cyhoeddus ym mhentrefi gwledig, isadeiledd ceir trydan mewn canolfannau ymwelwyr, gwobrau busnes mwyaf Cymraeg yn y byd, prosiectau ynni cymunedol, cymorth arbenigol ar gyfer allanoli gwasanaethau anstatudol.

Mae pum thema wedi'u cytuno ar gyfer LEADER, sef:

- Ynni Adnewyddol
- Digidol
- Ffurf newydd o ddarparu gwasanaethau anstatudol

Cyswllt:
01286 679868
01286 679490

cabinet@gwynedd.gov.uk

- Ychwanegu gwerth at hunaniaith ac adnoddau naturiol
- Cadwyni cyflenwi

Mae'n gynamserol i adnabod unrhyw ganlyniadau pendant o'r prosiect yma eto ac nid oes unrhyw ddata canlyniadau wedi'u cyhoeddi ar y prosiect hyd yma.

T5 Safle Treftadaeth y Byd Pwrpas y prosiect hwn fydd creu budd economaidd o dreftadaeth gyfoethog Gwynedd.

Diwydiant Llechi

Yn ystod y flwyddyn, mae'r gwerthusiad technegol wedi ei lunio a'i gyflwyno i Lywodraeth y DU, ac ymateb cadarnhaol wedi'i dderbyn. Bydd y cais nawr yn cael ei gyflwyno i'r Panel Arbenigol. Yn dilyn adborth diweddar, mae'n bwysig nodi mai ym mis Medi 2017 byddwn yn cael gwahoddiad i gyflwyno cais UNESCO yn hytrach na mis Mawrth 2017 fel y nodwyd yn wreiddiol.

Mae'r gwefan wedi'i chreu, www.llechi.cymru ond eto i'w lansio, ac mae gwaith pellach i'w wneud o ran creu cyfrifon cyfryngau cymdeithasol i gyd fynd gyda hi. Ar hyn o bryd, mae'r effaith gweledol i drigolion Gwynedd wedi bod yn gymharol isel gan fod mwyafrif o'r gwaith sydd wedi'i gyflawni wedi bod yn bethau technegol/arbenigol sy'n gweithio tuag at yr enwebiad. Fe fydd mwy o effaith i'w weld yn y cyfnod sydd i ddod wrth lansio'r wefan, a digwyddiadau cymunedol amrywiol sydd wedi cael eu cynllunio ar gyfer tymor yr Hydref.

Glannau Menai

Mae cynlluniau Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid yn parhau am yr ail flwyddyn o weithrediad. Yn ogystal â hyn, mae cynlluniau busnes wedi eu paratoi ar gyfer safleoedd strategol a chais am arian Ewropeaidd wedi ei wneud. Yn dilyn cais llwyddiannus am adnoddau Llywodraeth Cymru, mae Cronfa Fenthyciadau Canol Tref Caernarfon gwerth £700,000 wedi ei sefydlu a'i lansio.

Er bydd rhan helaeth o ganlyniadau ac effaith y prosiect i'w gweld pan ddaw'r pecyn ariannol llawn i law, mae'n deg dweud bod effaith y prosiect yn cael ei weld:

- Gwell cyfleusterau i gefnogi pobl ddigartref a chefnogaeth pryniant tŷ i bobl ifanc digartref (Prosiect Mentro Mlaen GISDA)

Cyswllt:
01286 679868
01286 679490

cabinet@gwynedd.gov.uk

- Gwelliannau cychwynol i'r safleoedd strategol (Safle'r Ynys a'r Galeri) yn ogystal â datblygiadau amgen a chreadigol dros dro ar safle'r ynys
- Gwelliannau i'r stoc dai presennol (Cynllun Tai Gwag), gwelliannau effeithlonrwydd ynni (Cynllun ECO), yn ogystal â chamau ymlaen i ddatblygu safleoedd tai Hendre, Pendalar a Frondeg
- Nifer o weithgareddau creadigol yn lleol trwy gynllun Creu Cymunedau Cyfoes.

T6 Gwella mynediad pobl y sir i waith ac ymateb i rwystrau Pwrpas y prosiect hwn fydd hwyluso a gweithredu pecyn o brosiectau er mwyn cefnogi unigolion bregus i mewn i waith. Mae'n brosiect rhanbarthol (Gogledd Cymru) gyda Gwynedd wedi bod yn cyfrannu at gomisiynu'r gwaith.

Yn ystod y flwyddyn, mae'r prosiect yma wedi bod yn llwyddiannus i ddenu arian Ewrop i weithredu rhaglenni sy'n mynd i'r afael â chefnogi grwpiau bregus o blant a phobl ifanc trwy TRAC 11-19 oed. Yn ystod y flwyddyn, mae 190 o unigolyn bregus yn derbyn cefnogaeth arbenigol a chwricwlwm amgen. Yn ystod cyfnod y prosiect, y gobaith yw targedu 480 o bobl ifanc bregus a chynnig cymorth iddynt o ran derbyn cymhwyster, derbyn hyfforddiant neu fynd i addysg.

Yn ogystal â'r gwaith yma, mae cynllun busnes Ad-Trac 16-24 oed wedi cael ei ddatblygu gyda phartneriaid megis Gyrfa Cymru. Disgwylir cymeradwyaeth arian Ewrop i'r cynllun yma fis Medi 2016.

Mae gwaith da iawn hefyd wedi digwydd gyda Phanel Ymgysylltu Pobl Ifanc 16+ Gwynedd. Prif bwrpas y panel yma yw mynd i'r afael â'r bylchau a rhwystrau sydd yn atal pobl ifanc rhag symud ymlaen i addysg/hyfforddiant neu waith. Mae gan y panel rôl o ran tracio pobl ifanc 16-18 oed sydd yn y categori NEET (dim mewn addysg, hyfforddiant a gwaith). Un o'r canlyniadau sy'n deillio o'r panel yma yw'r lleihad yn nifer o bobl ifanc sydd yn anhysbys neu ar goll. Yn ystod y 10 mis diwethaf, mae nifer y bobl ifanc sy'n dod o dan Haen 1 (sef pobl ifanc sydd â statws anhysbys ac wedi gadael gwasanaeth Gyrfa Cymru) wedi haneru, a hynny trwy weithredu system cadw mewn cyswllt a rhannu gwybodaeth.

Rydym yn parhau i ddisgwyl cymeradwyaeth gan Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru i gynllun OPUS, sef cynllun ar gyfer grwpiau bregus o oedolion yng Ngwynedd i'w cefnogi i gyflogaeth gynaliadwy.

Cyswllt:
01286 679868
01286 679490

cabinet@gwynedd.gov.uk

Yn Atodiad 2 – Astudiaeth Achos, ceir manylion pellach ar brofiad un person ifanc a gafodd ei gyfeirio at y prosiect yma, sy'n dangos y cydweithio cydlynus sy'n digwydd o safbwynt y person ifanc, a hynny ar draws asiantaethau.

Y Cynghorydd Ioan Thomas

T7 Cydymdrechu yn erbyn tlodi

Pwrpas y prosiect hwn fydd mabwysiadu a gweithredu strategaeth i Drechu Tlodi yng Ngwynedd ar y cyd gyda phartneriaid.

Cafwyd sesiwn benodol hefo'r aelodau Cabinet i drafod y strategaeth dan sylw a chytunwyd i symud ymlaen i weithredu'r rhaglen waith. Yn gryno cytunwyd ar y ddwy flaenoriaeth isod:

Tlodi Gofodol – Mae'r strategaeth yn amlygu'r cymunedau hynny sydd yn dioddef fwyaf o ran tlodi. Byddwn yn blaenoriaethu'r cymunedau hynny sydd yn barod yn derbyn cefnogaeth trwy gynlluniau cenedlaethol, ond hefyd yn rhoi sylw i'r cymunedau eraill yng Ngwynedd sy'n dioddef o dlodi.

Tlodi Poblogaeth - Byddwn yn blaenoriaethu rhai grwpiau o'r boblogaeth e.e. aelwydydd un rhiant sydd ag incwm isel.

Mae'n gyn amserol eto i fesur effaith y prosiect gan fod y ffocws dros y flwyddyn ddiwethaf wedi bod ar gadarnhau'r sefyllfa yng Ngwynedd trwy adnabod y grwpiau, yr ardaloedd a'r math o dlodi sy'n flaenoriaeth. Mae'r strategaeth yn nodi sut y byddwn yn mesur effaith y gwaith a byddwn yn adrodd ar y perfformiad hynny mor fuan â phosib.

T8 Adolygu Strategaeth Cyflenwad Tai

Pwrpas y prosiect hwn fydd adolygu ein strategaeth i gynyddu'r cyflenwad ac amrywiaeth o dai er mwyn sicrhau fod ein cyflenwad o dai yn addas ar gyfer anghenion pobl Gwynedd.

Yn ystod 2015/16, cymeradwywyd achos busnes Model Ariannu Tai Fforddiadwy sydd yn cynnwys pedwar prif gynllun sef:

- **Sefydlu Tai Fforddiadwy i drigolion Gwynedd mewn ardaloedd gwledig** - Sefydlu'r model ariannu er mwyn cynyddu'r tai fforddiadwy mewn ardaloedd gwledig, a rhagwelir y byddwn wedi dechrau adeiladu cyfanswm o 31 cartref newydd i drigolion yn ystod 2017/18.

Cyswllt:

01286 679868

01286 679490

cabinet@gwynedd.gov.uk

- **Tai gwag yn ôl i ddefnydd** - Byddwn hefyd yn anelu i ddatblygu rhwng 10-15 o unedau tai gwag yn ôl i ddefnydd, sydd yn ychwanegol i'r cyfanswm blynyddol o 40 i 50 uned.
- **Darpariaeth ar gyfer pobl di gartref** - Rhagwelir y bydd angen gwneud gwaith pellach yn ystod 2016/17 cyn cychwyn gweithredu ar ddatblygu darpariaeth ar gyfer pobl ddigartref.
- **Darpariaeth i bobl hyn sy'n hybu annibyniaeth** - Byddwn wedi adnabod yr ardal lle mae angen darpariaeth i bobl hyn, a'r math o ddarpariaeth sydd ei hangen. Bydd yr argymhellion a gyflwynwyd fel rhan o'r Strategaeth Letya Pobl Hyn yn cael eu gweithredu o fewn y gwaith hyn yn ogystal ag unrhyw argymhellion o brosiect newydd 'Capasiti a chynaliadwyedd y gyfundrefn gofal ac iechyd'.

Ar hyn o bryd does neb wedi cael budd o ganlyniad i'r prosiect hwn. Mae'r ffocws wedi bod ar ddatblygu model cynaliadwy i'r dyfodol ac adnabod beth yw'n blaenoriaethau o ystyried yr angen yng Ngwynedd. Er hyn rydym yn rhagweld y bydd y prosiect hwn maes o law yn cael effaith ar anghenion tai ystod eang o drigolion Gwynedd e.e. Trwy alluogi mwy o bobl Gwynedd i brynu tai fforddiadwy. Yn ogystal â hyn, bydd yn ein galluogi i roi llety i unigolion digartref a chyfrannu i gyfarch anghenion lletya pobl hyn y Sir.

4.2 Y Gymraeg

Y Cynghorydd Dyfrig Siencyn

I1 Cymunedau yn hyrwyddo'r Gymraeg

Hyrwyddo'r Gymraeg drwy gefnogi a grymuso pedair cymuned gan gynorthwyo trigolion i gynnal asesiad o sefyllfa'r Gymraeg yn y gymuned er mwyn cryfhau statws a defnydd yr iaith.

Mae'r prosiect wedi cyflawni'r mwyafrif o'r hyn a oedd wedi ei amlinellu ar gyfer y flwyddyn gyda Fframweithiau Gweithredu'n Lleol yn eu lle ar gyfer Porthmadog, Bangor a Dolgellau a chynlluniau ar waith er mwyn hyrwyddo'r Gymraeg o fewn y cymunedau. Er na chwblhawyd y Fframwaith yn Nhalysarn llwyddwyd i ymgysylltu â grwpiau sydd ar waith o fewn y gymuned a'r Ysgol Uwchradd leol.

Mae hyn wedi arwain at gynnal ystod eang o weithgareddau o fewn y cymunedau dan sylw er mwyn ceisio cryfhau statws a defnydd o'r iaith a cheir crynodeb o'r rhain isod:

- Dau ddigwyddiad busnes (ym Mhenygroes a Criccieth) i hyrwyddo'r Gymraeg mewn busnes gyda 100% o'r rhai a fynychodd yn mynegi bwriad i gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg mewn busnes yn ogystal a

Cyswllt:

01286 679868

01286 679490

cabinet@gwynedd.gov.uk

gwaith yn Nolgellau i hybu'r £ Gymraeg (gyrhaeddodd 80 dros y gweithgareddau i gyd)

- Un Clwb Hwyl ar ôl ysgol (yn Ysgol Dyffryn Nantlle) dros gyfnod o bum wythnos gyda rhieni yn datgan awydd i weld mwy o ddarpariaeth o'r fath i'r dyfodol
- Un Pnawn Hwyl a Dathlu (yn Nhalysarn) gyda 90 o oedolion, plant a phobl ifanc yn cymryd rhan mewn gweithgareddau creadigol trwy gyfrwng y Gymraeg a arweiniodd at ymrwymiad gan unigolion grwpiau o fewn y gymuned i lunio rhaglen o weithgareddau ar gyfer 2016/17
- Cefnogwyd Pared Dydd Gwyl Ddewi (ym Mhwillheli) gyda dros 400 yn cymryd rhan gan gynyddu ymwybyddiaeth i hunaniaeth Gymreig a'r iaith Gymraeg
- Chwe digwyddiad cerddorol (yng Nghaernarfon, Dolgellau, Dyffryn Ogwen a Pwllheli) gyda 263 yn mynychu gydag ymateb cadarnhaol gan bobl ifainc oedd yn cydnabod bod "Welsh yn boring" o'r blaen gyda nifer o'r digwyddiadau hyn yn cael eu trefnu gan bobl ifainc lleol
- Tri o weithgareddau chwaraeon trwy gyfrwng y Gymraeg yn cynnwys Rygbi, Pwl, cynnydd yn yr ymwybyddiaeth iaith yn y cymunedau, yn cynnwys cysylltiadau newydd a ffres
- Cystadleuaeth "Apps" (yng Ngholeg Meirion Dwyfor) i gynllunio apps i hyrwyddo'r Gymraeg
- Dau weithgaredd diwylliannol (yn Nyffryn Ogwen a Dolgellau) gyda 116 yn mynychu Ffug Eisteddfod a dangosiad ffilm Gymraeg
- Wyth digwyddiad cymdeithasol yn Nolgellau a Phwillheli gyda phwyslais ar ymarfer y Gymraeg a chynyddu ymwybyddiaeth am y Gymraeg (157 yn bresennol dros y gweithgareddau i gyd)

Dangosir tystiolaeth isod fod y gwaith wedi cael effaith, gyda:

- Dros 24 o weithgareddau wedi eu cynnal gyda dros 866 o fynychwyr wedi cael profiad cadarnhaol o ddefnyddio'r Gymraeg.
- Rhai gweithgareddau wedi ysgogi unigolion i drefnu eu gweithgareddau eu hunain ac felly mae elfen o dystiolaeth ei fod yn ysgogi mwy o weithgaredd drwy gyfrwng y Gymraeg.

Er y nodir fod yr unigolion sydd wedi mynychu'r digwyddiadau wedi cael profiad positif trwy gyfrwng y Gymraeg pwysleisir y ffaith mai amser a ddengys os y bydd y gwaith yn arwain at gynnydd yn y defnydd o'r Gymraeg o fewn y cymunedau dan sylw.

Cyswllt:

01286 679868

01286 679490

cabinet@gwynedd.gov.uk

I2 - Y Gymraeg a'r gwasanaethau cyhoeddus

Cynorthwyo sefydliadau cyhoeddus i gynyddu a gwella eu darpariaeth o wasanaethau dwyieithog i drigolion Gwynedd fel eu bod yn gallu defnyddio'r Gymraeg yn naturiol. Drwy gydweithio gyda'r Bwrdd Gwasanaethau Lleol bydd modd gosod safonau cyson ac eglur, a gweithredu ar y cyd ar gynlluniau fydd yn gwella profiad y defnyddiwr. Mae adroddiadau blaenorol wedi cyfeirio at y ffaith fod rhywfaint o newid cyfeiriad wedi bod yn y prosiect hwn er mwyn sicrhau sylw i hyrwyddo gallu trigolion y Sir i ddefnyddio'r Gymraeg yn naturiol pan yn cysylltu hefo cyrff cyhoeddus y Sir. Mae'r Aelod Cabinet wedi nodi rhywfaint o bryder ynghylch cynnydd y prosiect hyn a gyda diflaniad y Bwrdd Gwasanaethau Lleol bu rhywfaint o ansicrwydd ynghylch a fydd y prosiect yn parhau i fod yn flaenoriaeth.

Fodd bynnag, yn eu cyfarfod olaf ddiwedd mis Ebrill fe benderfynodd y Bwrdd Gwasanaethau Lleol awgrymu i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (a fydd yn cymryd ei le) y dylid parhau hefo'r blaenoriaethau presennol hyd y bydd yr asesiad a'r cynllun llesiant wedi ei gwblhau. Bydd cyfarfod cyntaf y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn cael ei gynnal ar y 17eg o Fehefin a byddwn fel Cyngor yn amlwg yn pwysleisio'r ffaith fod y Cyngor yn credu y dylai'r prosiect barhau yn flaenoriaeth.

Mae holiadur, sy'n seiliedig ar y gwe iaith, wedi ei ddatblygu er mwyn gallu sefydlu gwaelodlin o safbwynt sefydlu beth yw lefelau defnydd o'r iaith o fewn y sefydliadau a mae Cyfoeth Naturiol Cymru a Pharc Cenedlaethol Eryri (ynghyd a'r Cyngor) wedi gwirfoddoli i dreialu'r holiadur.

Os y bydd y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn cytuno i flaenoriaethu'r prosiect, y camau nesaf fydd sicrhau enwebiadau ar lefel briodol o fewn pob sefydliad i arwain ar y gwaith ac i gynnal cyfarfod lefel uchel dros yr wythnosau nesaf er mwyn symud y gwaith yn ei flaen a thrafod gosod safonau.

Nid oes dim wedi deillio o'r prosiect eto ond yr amcan tymor canolig yw anelu i wella'r profiad o gysylltu hefo cyrff y sector gyhoeddus yng Ngwynedd trwy gynnig gwasanaethau yn naturiol trwy gyfrwng y Gymraeg heb orfod gofyn amdano.

I3 Pobl ifanc yn defnyddio'r Gymraeg yn gymdeithasol Sefydlu gwaelodlin a mesur cynnydd yn nefnydd cymdeithasol o'r Gymraeg gyda phobl ifanc.

Erbyn diwedd 2015/16, cytunodd holl ysgolion uwchradd y Sir i gymryd rhan yn y prosiect ac o ganlyniad mae gwaelodlin wedi ei sefydlu o safbwynt defnydd o'r Gymraeg yn gymdeithasol ymysg disgyblion Blwyddyn 7. Yn

Cyswllt:

01286 679868

01286 679490

cabinet@gwynedd.gov.uk

ogystal, mae cyfres o sesiynau i godi ymwybyddiaeth a hyder pobl ifanc yn eu defnydd cymdeithasol o'r Gymraeg wedi eu cynnal mewn meysydd megis chwaraeon a cerdd.

Dengys ymatebion i holiaduron fod y canran o ysgolion cynradd sy'n cynnal neu'n gallu dangos cynnydd yn y defnydd cymdeithasol o'r Gymraeg gan blant yn parhau i fod yn dda. Ceir crynodeb o ganlyniadau diweddaraf y Gwe Iaith o fewn yr Ysgolion Cynradd isod:

Cwestiynau holiadur Siarter Iaith	Cynnydd
Dwi'n siarad Cymraeg efo plant yn y dosbarth	2,425 (56.65%)
Dwi'n siarad Cymraeg efo plant ar y coridor ac yn y neuadd ginio	2,142 (50.04%)
Dwi'n siarad Cymraeg ar iard/fuarth yr ysgol	1,750 (40.88%)
Dw i'n gwylio rhaglenni Cymraeg ar S4C/trwy gyfrwng y We a DVDs Cymraeg	1,642 (38.36%)
Dw i'n gwrando ar gerddoriaeth Cymraeg	2,036 (47.56%)
Pan dw i'n gallu gwneud hynny, dwi'n defnyddio technoleg trwy gyfrwng y Gymraeg e.e 'apps', y We, tecstio a.y.y.b.	2,018 (47.14%)
Dw i'n teimlo'n gyffyrddus / hapus wrth weithio yn y Gymraeg e.e darllen, ysgrifennu	3,308 (77.27%)

Dangosir tystiolaeth isod fod y gwaith wedi cael effaith, gyda:

- Gwaelodlin wedi ei sefydlu ynghylch defnydd o'r Gymraeg yn gymdeithasol gan ddisgyblion Blwyddyn 7 pob ysgol uwchradd yn y Sir.
- Mae'r gwaith hefo'r Siarter Iaith Cynradd yn dangos bod dros 2,000 o blant cynradd yn dweud eu bod wedi cynyddu eu defnydd o'r iaith.

Cyswllt:
01286 679868
01286 679490

cabinet@gwynedd.gov.uk

14 Awdit o sefyllfa'r Gymraeg yng Nghyngor Gwynedd

- i) Ystyried llwyddiant y Cyngor i normaleiddio'r Gymraeg drwy ei adrannau a'r gwasanaethau a ddarperir i drigolion y sir.**
- ii) Cyflawni gwaith ymchwil er mwyn canfod a chadarnhau i ba raddau y mae'r Cyngor yn mynd gam ymhellach ac yn llwyddo i fanteisio ar bob cyfle i hyrwyddo'r Gymraeg drwy gyfrwng y gwasanaethau rydym yn eu darparu i drigolion y sir.**

Mae'r gweithgareddau oedd wedi eu hadnabod ar gyfer y flwyddyn wedi eu cwblhau er bod gwaith pellach yn digwydd er mwyn ceisio cael darlun mor gyflawn â phosibl.

Adroddwyd eisoes y derbyniwyd ymateb gan 172 allan o 259 o reolwyr y Cyngor i'r awdit a gynhaliwyd yn ystod Rhagfyr a Ionawr a a bod dadansoddiad wedi ei wneud. Mae gwaith pellach wedi ei wneud er mwyn chwynu trwy'r rhestr rheolwyr gan dynnu'r rhai sydd heb gyfrifoldeb am staff allan a mynd ar ôl y rhai oedd heb ymateb i'r holiadur gwreiddiol gan roi cyfle iddynt ddod yn ôl erbyn diwedd Mai. Y gobaith wedi gwneud hyn yw y bydd gennym well darlun o'r gwir sefyllfa.

Mae'r gwaith o ddatblygu fframwaith syml sy'n amlinellu beth mae Polisi Iaith Gymraeg y Cyngor yn ei olygu yn ymarferol i wasanaethau yn mynd yn ei flaen.

Nid oes neb wedi cael budd o'r gwaith hyn eto ond maes o law bydd y gwaith yn adnabod bylchau yn ein darpariaeth iaith Gymraeg ac yn ein galluogi i gau'r bylchau hynny.

5.0 Mesurau

5.1 Tlodi, Amddifadedd, Economi, Tai

Y Cynghorydd Mandy Williams-Davies

Mae'r gwasanaeth yn gweithio ar ddiffinio mesurau newydd i gyd-fynd gyda'r pwrpas er mwyn sicrhau ein bod yn mesur gwir effaith y gwaith ar drigolion Gwynedd. Yn benodol, tynnir sylw at y mesurau canlynol:

i. Uchel 07 - Nifer y swyddi gwerth uchel wedi'u creu – 35

Swyddi gwerth uchel yw swyddi sydd 60% dros ganolrif cyflog i unrhyw ardal, sydd yn cyfateb i swyddi gyda chyflog dros £26,500 yng Ngwynedd. Mae'r nifer o swyddi gwerth uchel a grëwyd gyda chefnogaeth y Cyngor yn ystod 2015/16 yn dangos cynnydd bach ar y nifer yn 2014/15 ac yn unol â'r disgwyl. Deilliodd y swyddi o ganlyniad i ystod o ymyraethau gan y

Cyswllt:

01286 679868

01286 679490

cabinet@gwynedd.gov.uk

Cyngor, gan gynnwys gwaith gyda chwmnïau unigol ynghyd â gwaith gyda chlystyrau o fusnesau o fewn sectorau gwerth uwch; megis y diwydiannau creadigol â'r sector technoleg gwybodaeth. Mae'r 35 swydd yn cynnwys:

- 5 yn Zip World (<http://www.zipworld.co.uk/>), Blaenau/Bethesda;
- 15 yn NMI Gaming (<http://www.nmi-gaming.com/contact-nmi-gaming/offices/united-kingdom/>) – Parc Menai;
- 4 yn Oxford Bioelectronics (<http://oxfordbioelectronics.com/>) – Parc Menai;
- 1 yn Simulity Labs (<http://www.simulity.com>), Parc Menai;
- 1 yn Loyalty Logistics (<http://www.loyaltylogistixltd.com/>), Parc Menai;
- 6 yn Elidir Health (<https://www.elidirhealth.co.uk/>), Parc Menai;
- 1 yn Futurium (<http://futurium.co.uk/>), Parc Menai
- 2 yn Pennog Cyf (<http://www.pennog.com/>), Y Ffôr, Pwllheli

ii. PENECON01 - Nifer y swyddi wedi eu creu gyda chymorth yr Adran Economi a Chymuned - 81

Gyda nifer o'r prif raglenni oedd yn darparu data 'swyddi wedi eu creu' (megis y Gronfa Buddsoddi Leol) bellach wedi dod i ben mae'r nifer o swyddi sydd wedi eu creu gyda chymorth uniongyrchol y Cyngor wedi gostwng yn unol â'r disgwyl; er hyn, mae'r canlyniad o 81 o swyddi newydd wedi eu cefnogi yn arwyddocaol yng nghyd-destun yr adnoddau sydd ar gael yn bresennol.

Y Cyngorydd Ioan Thomas

Mae mesurau'r Gwasanaeth Llyfrgelloedd ar hyn o bryd yn cael eu mesur yn flynyddol ac felly ni fydd y wybodaeth ar gyfer 2015/16 ar gael i ni tan fis Mehefin. Mae angen penderfynu pa rai sydd fwyaf defnyddiol ac sydd angen eu casglu'n fwy cyson – neu wrth gwrs ddatblygu rhai o'r newydd os oes angen. Rhagwelir y bydd y gwaith yma'n cael ei wneud law yn llaw hefo'r gwaith o ail fodelu gwasanaeth rhwng Ebrill a Medi 2016.

Er hyn mae'r ystadegau o ran benthyciadau yn ein llyfrgelloedd (2015/16) wedi eu cyflwyno, ac mae'r tuedd o ran lleihad yn nifer y benthyciadau yn parhau. Rydym wedi gweld gostyngiad yn nifer y benthyciadau dros y blynyddoedd diwethaf, ac mae'r tuedd lleol hwn yn dilyn patrwm cenedlaethol yn ogystal. Yn 2014/15 roedd nifer y benthyciadau yn 603,087 ac yn 2015 /16 roedd y niferoedd yn 570,678 – gostyngiad felly o 32,409 ar draws y sir.

Cyswllt:
01286 679868
01286 679490

cabinet@gwynedd.gov.uk

Ar y cyfan mae'r mesurau sy'n ymwneud â'r maes tai wedi perfformio'n dda, ac mae nifer o'r mesurau nad ydynt yn arddangos perfformiad cystal yn gwneud hynny o ganlyniad i amseriad cwblhau cynlluniau mawr y maes e.e. **Tai - Strat6 - Nifer o unedau fforddiadwy a sicrhawyd i Wynedd.** Mae perfformiad y mesur hwn yn sylweddol is o'i gymharu â'r llynedd (48 o'i gymharu â 144). Y rheswm am hyn yw'r diffyg adnodd yn ystod y flwyddyn 2015/16 o ganlyniad i'r buddsoddiad ariannol sylweddol sydd wedi ei ymrwymo i ddatblygiad Tai Gofal Ychwanegol Porthmadog. Mae nifer yr unedau sy'n cael ei adrodd ym mlwyddyn 2014/15 yn cynnwys 42 uned Cae Garnedd ac felly yn egluro ryw gymaint ar yr amrywiaeth sylweddol o flwyddyn i flwyddyn.

Llwyddwyd i sicrhau 61 o eiddo gwag yn ôl i ddefnydd yn 2015/16 (**Tai DAT01**). Er yn is na'r cyfanswm yn 2014/15, rydym wedi llwyddo i gael mwy o dai gwag yn ôl i ddefnydd na wnaethpwyd yn 2012/13 a 2013/14. Mae'n debyg fod perfformiad eleni yn dda o ystyried y buddsoddiad, ac yn uwch na'r hyn ragwelwyd ar ddechrau'r flwyddyn sef 40 – 50 eiddo.

Mae'r trefniadau bellach mewn lle ar gyfer adrodd ar fesurau newydd y maes **Tai**. Mae rhai o'r mesurau 'newydd' hyn mewn gwirionedd yn ddata rheolaethol ers blynyddoedd e.e. ym maes digartrefedd. Er bod ychydig o bryder wedi bod o ran y broses o gasglu'r data, mae'r mesurau yn arddangos gwahaniaeth sylweddol i'r cwsmer. Un o'r mesurau hyn yw **Nifer y dyddiau sydd rhaid aros mewn llety dros dro cyn bod yr achos wedi cael ei ddatrys** (Yn aml iawn mae'r datrysiad yn golygu dod o hyd llety sefydlog). Yn 2012/13 roedd y cyfartaledd y mesur hwn yn 124 diwrnod, ond erbyn 2015/16 mae'r cyfartaledd wedi gostwng i 71 diwrnod. Mesur arall allweddol i'r Gwasanaeth Digartrefedd ydi **Nifer y dyddiau y mae wedi cymryd i ddatrys problem ddigartref** (H.y. o'r pwynt cyswllt cyntaf hyd at y datrysiad). Mae'r graff isod yn dangos gostyngiad positif o ran perfformiad y mesur hwn dros y pedair mlynedd diwethaf.

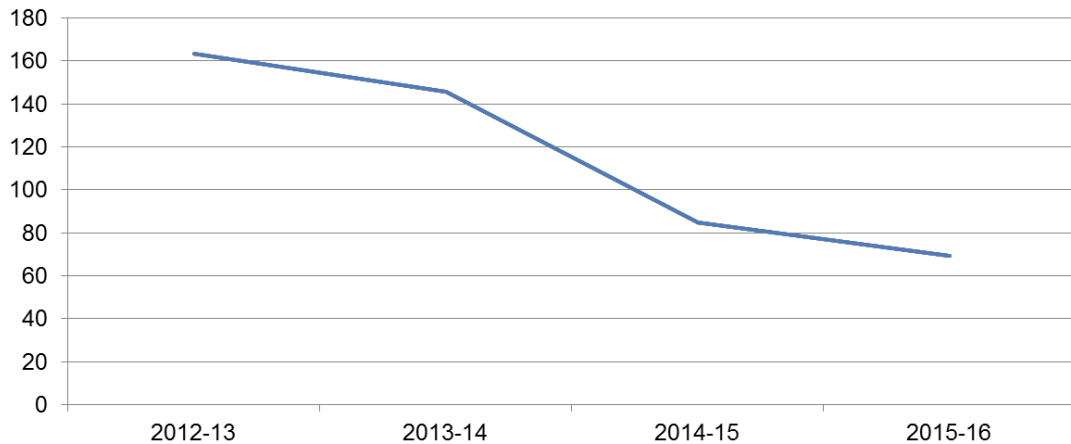
Cyswllt:

01286 679868

01286 679490

cabinet@gwynedd.gov.uk

Nifer y dyddiau y mae wedi gymryd i ddatrys problem digartrefedd

Mae'r gwasanaethau Cyswllt Cwsmer, Cofrestru a Gwybodaeth yn rhoi sylw pellach i'w pwrpas fel gwasanaethau.

Yn unol â'r gofyn cenedlaethol mae'r Gwasanaeth Gwybodaeth hefyd yn cadw golwg ar ganran y ceisiadau Diogelu Data sy'n cael eu hateb o fewn 40 diwrnod calendr. Mae perfformiad y blynyddoedd diwethaf wedi bod fel a ganlyn:

2013 / 14	2014 / 15	2015 / 16
79%	94%	100%

Yn benodol o ran gwefan y Cyngor rhagwelir y byddwn yn cadw golwg ar fesurau fydd yn rhoi ystyriaeth i fodlonrwydd cwsmer a hefyd yn rhoi sylw i ganran neu nifer y defnyddwyr sy'n adrodd nad ydynt wedi derbyn y wybodaeth oedd angen arnynt. Mae'r holiadur ar lein yn gofyn i'r cwsmer **'Pa mor fodlon oeddech chi efo'ch ymweliad a'r wefan heddiw?, Gawsoch chi beth roeddech yn chwilio amdano?, Os na, beth oeddech chi'n chwilio amdano?'** Mae'r cwestiynau yma wedi bod yn rhan o'r holiadur ers blwyddyn bellach, ac mae'n galluogi'r Tîm adnabod pa rannau o'r wefan sydd angen sylw er mwyn gwella.

5.2 Yr Amgylchedd

Y Cyngorydd John Wynn Jones
Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol

Cyswllt:
01286 679868
01286 679490

cabinet@gwynedd.gov.uk

WMT/009 – Canran y gwastraff trefol a gesglir gan yr Awudurdod Lleol ac a gaiff ei baratoi ar gyfer ei ailddefnyddio, ailgylchu neu ei gompostio.

Mae'r rhagolygon diweddaraf o 58.75% (data i'w ddilysu) yn dangos ein bod yn debygol o gwrdd a'r targed cenedlaethol o 58% ac wedi dangos cynnydd sylweddol o'r 51% yr oeddem yn ei ailgylchu yn 2012/13. Mae'r newid i gasgliadau gwastraff gweddilliol bob 3 wythnos wedi arwain at gynnydd yn y cyfraddau hyn er y byddwn yn pwysleisio na fyddwn yn gweld effaith blwyddyn lawn ar gyfer ardal Arfon hyd 2016/17.

Nodir fod ein gwaith o gyflwyno trefn casgliadau gwastraff gweddilliol bob tair wythnos yn cael ei ystyried fel ymarfer da yn genedlaethol a rydym eisoes wedi darparu cyngor a chymorth i gynghorau eraill sy'n ystyried cyflwyno trefn o'r fath gan gynnwys Conwy, Ynys Môn, Abertawe, Powys, Bedfordshire a Dorset.

PB51 – Canran lefelau ailgylchu / compostio masnachol

Gwelwyd cynnydd o bron i 6% yn y cyfraddau hyn o 35.45% ar ddiwedd 2014/15 i 41.44% (data i'w ddilysu) yn 2015/16. Eto, dylid cymharu hyn gyda'r 27% oedd yn digwydd yn 2012/13. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf daeth deddfwriaeth newydd i rym yng Nghymru sy'n golygu fod masnachwyr yn gorfod cymryd cyfrifoldeb am ddioli ac ailgylchu eu gwastraff eu hunain ac mae'r ffaith fod y Cyngor yn darparu gwasanaeth sy'n eu galluogi i gwrdd â'r gofynion hyn wedi bod o fantais.

Adran Ymgynghoriaeth

Ar gyfer yr Adran yma mae un prif fesur wedi ei adnabod sef elw yn erbyn y targed. Mae'r rhagolygon diweddaraf yn awgrymu y bydd diffyg yn y targed net o -£159,640 ar ddiwedd 2015/16. Y prif reswm dros hyn yw bod Uwch Reolwr wedi gadael ei swydd yn ystod y flwyddyn ac o ganlyniad mae gofynion rheolaethol/strategol ychwanegol wedi effeithio ar incwm yr Adran. Er bod llif gwaith ychwanegol wedi ei adnabod er mwyn lliniaru'r golled nid oedd y gwaith wedi ei gyflwyno mewn pryd i fynd i gyfrifon 2015/16.

Mae agweddau o waith yr Uned Rheolaeth Adeiladu a'r Uned Dŵr ac Amgylchedd yn cael effaith uniongyrchol ar drigolion Gwynedd ac erbyn hyn mae mesurau wedi eu datblygu i fesur effaith yr agweddau hyn. Bydd adroddiadau i'r dyfodol yn cynnwys gwybodaeth am berfformiad y mesurau hyn.

Y Cyngorydd Dafydd Meurig

Eiddo 4 – Canran adeiladau gyda systemau diogelwch priodol mewn lle i alluogi defnyddio'r adeilad i ddarparu gwasanaeth

Cyswllt:

01286 679868

01286 679490

cabinet@gwynedd.gov.uk

Mae hwn yn fesur newydd yn dilyn cwblhau'r ymarferiad Ffordd Gwynedd a pwysleisir na fyddwn yn deall y sefyllfa yn iawn hyd nes fydd y cylch cyfan cyntaf o archwiliadau wedi eu cwblhau.

Er bod y gwaith hyd yma wedi darganfod nad oes 'systemau diogelwch priodol' yn eu lle mewn 44% o'r adeiladau sydd wedi eu harchwyllo pwysleisir y ffaith fod mai materion neu broblemau cymharol fychan yw'r rhesymau yn y mwyafrif o achosion ac nid yw'n golygu fod yr adeiladau yn anniogel. Heb gyflwyno'r drefn newydd ni fyddem wedi darganfod y problemau hyd nes i rhywbeth fynd o'i le.

Bydd yr Aelod Cabinet yn parhau i gadw golwg ar y mesur hwn.

GYC 22 - Canran o fusnesau anghydfurfiol sy'n gwerthu nwyddau gyda chyfyngiad oed sydd bellach yn cydymffurfio

Mae'r canran o fusnesau na werthodd nwyddau yn anghyfreithlon (ffigwr yn cynnwys 'test purchase' gan Safonau Masnach (tybaco, cyllyll ayb) yn ogystal â 'test purchase' yr Heddlu (alcohol – siopau trwyddedig yn unig) yn 81%.

Felly, allan o 57 'test purchase' bu i 11 busnes (19%) werthu yn anghyfreithlon cyn unrhyw ymyrraeth gan Safonau Masnach. Ym mhob achos o werthiant o'r fath, mae'r busnes wedyn yn derbyn ymyrraeth/ymweliad er mwyn asesu systemau'r busnes/rhesymau am y gwerthiant a chynnig cyngor ar sut i wella eu system ac osgoi gwerthiant yn y dyfodol. Yn dilyn hyn, mae'r busnesau yn cael ail 'test purchase' er mwyn monitro cydymffurfiaid.

Allan o'r 11 a werthodd yn anghyfreithlon y tro cyntaf, ni werthodd unrhyw un o'r busnesau yn yr ail 'test purchase'.

PAM 9a - Canran o sefydliadau bwyd sydd yn y system sy'n cyrraedd sgôr 4/5 safonau hylendid bwyd.

Nodir fod y canran o sefydliadau yng Ngwynedd sy'n cyrraedd sgôr 4/5 wedi parhau yn gyson dros y tair blynedd diwethaf gan amrywio o 91% yn 2013/14 i 93% yn 2015/16. Dengys fod y cyfartaledd ar gyfer Cymru yn Ebrill/Mai 2016 yn 86%.

6.0 Casgliad

Cyswllt:
01286 679868
01286 679490

cabinet@gwynedd.gov.uk

- 6.1 Gwelir cynnydd cadarn ar y prosiectau trawsnewidiol. Mae perfformiad y mesurau yn unol â'r disgwyl, gyda datblygu mesurau newydd yn tystiolaethu fod gwasanaethau yn rhoi mwy o bwyslais ar bobl Gwynedd.

7.0 Argymhelliad

- 7.1 Nodi a derbyn yr adroddiad.

Barn y swyddogion statudol

Y Prif Weithredwr:

Dim i'w ychwanegu i'r adroddiad.

Y Swyddog Monitro:

Dim sylwadau i'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb.

Y Pennaeth Cyllid:

Dim i'w ychwanegu o safbwynt priodoldeb ariannol.

Cyswllt:

01286 679868

01286 679490

cabinet@gwynedd.gov.uk